

Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology

วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/index>

Wat Wang Tawan Tok Nakhon Si Thammarat, Thailand

pp. 549-563

บทความวิจัย

สภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม*

SITUATIONS, PROBLEMS AND GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT
OF ONLINE TEACHING AND LEARNING MANAGEMENT UNDER THE
CORONAVIRUS 2019 PANDEMIC, THE FACULTY OF EDUCATION,
NAKHON PHANOM UNIVERSITY

สุมาลี ศรีพุทธรินทร์¹, กัลยาณี ม่วงไทย¹, จารุวรรณ เขียนน้ำชุม¹Sumalee Sriputtarin¹, Kanlayanee Muangthai¹, Jaruwan Keawnamchum¹

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม จังหวัดนครพนม

Faculty of Education, Nakhon Phanom University Nakhon, Phanom Province, Thailand

¹Corresponding author E-mail: sumaleesriput@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 2) ประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 3) ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยคณาจารย์และนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม จำนวน 321 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม 3 ฉบับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60 - 1.0 สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีการวัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified}) ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

* Received 17 December 2022; Revised 28 December 2022; Accepted 30 December 2022

สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านที่มีความมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 3) ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ปัญหาด้านความพร้อมก่อนจัดการเรียนการสอน แนวทางพัฒนาควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดซื้ออินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์และนักศึกษา ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ แนวทางพัฒนาควรจัดอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนออนไลน์แก่คณาจารย์และนักศึกษา ปัญหาด้านการส่งงานและทำแบบฝึกหัดออนไลน์ แนวทางพัฒนาควรมีการตอบข้อซักถามทั้งภาพรวมในห้องและรายบุคคล ปัญหาด้านการวัดผลประเมินผลออนไลน์ แนวทางพัฒนาควรใช้รูปแบบการวัดผลที่หลากหลายและให้เวลาที่เหมาะสมในการทำแบบทดสอบ

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา, เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 , การเรียนการสอนออนไลน์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the current situations and the desirable situations of online teaching and learning management, 2) to assess the needs of online teaching and learning management, 3) to study the problems of online teaching and learning management, and find out the guidelines for the development of online teaching and learning management under the Coronavirus 2019 pandemic, the Faculty of Education, Nakhon Phanom University. The samples consisted of 321 lecturers and students of the Faculty of Education, Nakhon Phanom University followed the percent criteria for the sample size specification, and they were selected by Stratified Random Sampling. There were 2 instruments used for data collection: 1) a questionnaire with the Index of Item Objective Congruence between .60-1.0 and the reliability of .97, 2) a questionnaire about the development of online teaching and learning management with the Index of Item Objective Congruence between .60-1.0. The statistics employed were percentage, mean, standard deviation and ($PNI_{Modified}$). The results were found that 1) the overall current situations and the desirable situations of online teaching and learning management under the Coronavirus 2019 (Covid 19) pandemic, the Faculty of Education, Nakhon Phanom University were at the high level and the highest level respectively. 2) The results of need assessment of online teaching and

learning management under the Coronavirus 2019 pandemic, the Faculty of Education, Nakhon Phanom University sorted in descending order were online teaching and learning management, online assessment and evaluation, online teaching and learning preparation, and online task and exercise submission. 3) The problems of online teaching and learning management consisted of problems in the basic knowledge of online teaching; the development approach is that training on online teaching and learning management should be organized for lecturers and students. Problems with the speed of the internet signal; the development approach is to support the budget in purchasing internet for teaching and learning for lecturers and students. Problems in the ability to search for information in order to prepare individual student exercises, the development approach is that questions should be answered in both the overall class and the individual. Problems with online assessment and evaluation; there are more assessment discrepancies than the classroom model. The development approach is to use a variety of assessment formats and allow appropriate time to complete the test.

Keywords: Guidelines, The Coronavirus 2019, Online Teaching and Learning, The Faculty of Education, Nakhon Phanom University

บทนำ

การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นับเป็นช่วงเวลาอันยากลำบากที่ส่งผลกระทบต่อคนทั่วโลก ขณะเดียวกันก็ท้าทายความสามารถของทุกภาคส่วนในการรับมือ เพื่อให้ธุรกิจ การงานต่าง ๆ ยังดำเนินการต่อไปได้ (วิทัศน์ ผักเจริญผล และคณะ, 2563) การระบาดครั้งนี้ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก UNESCO รายงานว่ารัฐบาล 191 ประเทศทั่วโลก ประกาศปิดสถานศึกษาทั้งประเทศมีผู้เรียนได้รับผลกระทบกว่า 1.5 พันล้านคน หรือมากกว่า ร้อยละ 90 ของผู้เรียนทั้งหมด มาตรการเร่งด่วนที่รัฐบาลหลายประเทศใช้เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ มาตรการกึ่งปิดเมือง (Semi-lockdown) และ มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) โรงเรียนจึงจำเป็นต้องถูกปิดไปด้วยเพื่อลดช่องทางการแพร่เชื้อไวรัส (พงศ์ทัศ วณิชานันท์, 2563) ผลการวิจัยบ่งชี้ว่าการปิดโรงเรียน อย่างเดียวส่งผลน้อยมากต่อการลดจำนวนของผู้ติดเชื้อ เมื่อเทียบกับมาตรการอื่น นอกจากนี้ สถานการณ์โลกยังแสดงความเป็นห่วงต่อสถานการณ์ปิดโรงเรียนว่าจะส่งผลให้นักเรียนส่วนใหญ่ เสียโอกาสในการเรียนรู้ โดยเฉพาะนักเรียนในครอบครัวที่มีฐานะยากจนที่ไร้แรงที่ที่สุดการปิด โรงเรียนอาจผลักให้นักเรียนกลุ่มนี้หลุดออกจากระบบการศึกษา ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียต่อชีวิต

เด็กในระยะยาว ดังนั้น สิ่งที่สำคัญคือการวางแผนทางเปิดโรงเรียนเพื่อให้เด็กได้ไปโรงเรียนอีกครั้ง โดยให้สอดคล้องกับความรุนแรงของสถานการณ์ควบคู่กับการใช้มาตรการทางด้านสาธารณสุขและมาตรการทางสังคมอย่างเคร่งครัดในโรงเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับรูปแบบการเรียนการสอนเป็นรูปแบบทางไกลหรือออนไลน์และมีการปรับรูปแบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ทางไกลหรือออนไลน์ ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อระบบการศึกษามีทั้งผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบ ผลกระทบเชิงบวก เช่น เร่งให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เป็นต้น ผลกระทบเชิงลบ เช่น คุณภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูลดลง นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการปฏิบัติในรายวิชาน้อยลงและไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่เพียงพอและสัญญาณไม่เสถียร ครูมีภาระในการดูแลนักเรียนมากขึ้น ผู้ปกครองต้องใช้เวลาเพื่อช่วยเหลือการเรียนรู้ของบุตรหลานและต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เป็นต้น

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การเรียนในมหาวิทยาลัยเปลี่ยนเป็นออนไลน์ ช่องว่างทางดิจิทัลนี้จะส่งผลกระทบอย่างมากต่อการเข้าถึงการศึกษาของนักศึกษาที่ไม่มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่บ้าน การเปลี่ยนจากการเรียนในห้องเรียนเป็นการเรียนออนไลน์จะทำให้นักศึกษาจำนวนมาก โดยเฉพาะที่มาจากครอบครัวที่ยากจนถูกทิ้งไว้ข้างหลัง จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในปี 2560 (เสาวราช รัตนคำฟู, 2563) พบว่า มีนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับอนุปริญญาและปริญญาในสถาบันอุดมศึกษาของไทยมีจำนวนทั้งหมดเกือบ 1.9 ล้านคน ทั้งนี้คาดการณ์ว่าสัดส่วนของนักศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 25 มาจากครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีน้อยกว่า 2 แสนบาท ดังนั้นการปิดมหาวิทยาลัยและเปลี่ยนการเรียนเป็นออนไลน์แทน ทำให้นักศึกษาส่วนหนึ่งไม่สามารถเข้าร่วมการเรียนออนไลน์ได้ จากการสัมภาษณ์อาจารย์ในบางมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาส่วนหนึ่งที่ไม่มีคอมพิวเตอร์ที่บ้าน ต้องไปรวมกันใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของเพื่อนที่หอพัก ซึ่งอาจทำให้เสี่ยงติดโรค หากเกิดการระบาดขึ้นอีก ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อสอบถามและพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาที่ไม่มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในการเรียนออนไลน์เพื่อให้มั่นใจว่านักศึกษาทุกคนจะสามารถเข้าถึงการเรียนออนไลน์ได้จริง นอกจากนี้มหาวิทยาลัย ควรพิจารณาคืนค่าเทอมบางส่วนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่ยากจนและครอบครัวที่ได้รับผลกระทบทางลบจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วย

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ได้จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 เป็นต้นมา ต้องงดเว้นการจัดการเรียนแบบชั้นเรียนที่มีการพบปะพูดคุย (Face to Face) ในห้องเรียน ปรับเปลี่ยนมาเป็นการเรียนการสอนแบบออนไลน์ตามนโยบายของรัฐบาล นโยบายของมหาวิทยาลัยนครพนม และนโยบายของคณะครุศาสตร์ ซึ่งการ

ปรับเปลี่ยนดังกล่าวเป็นการปรับเปลี่ยนกะทันหัน อาจารย์และนักศึกษาบางส่วนยังไม่ทันตั้งรับหรือได้เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเต็มรูปแบบ ซึ่งอาจจะทำให้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์เกิดปัญหาได้ จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว คณะผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม จึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
2. ประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ คณาจารย์และนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม จำนวน 2,220 ประกอบด้วยคณาจารย์ จำนวน 60 คน และนักศึกษาจำนวน 2,160 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณาจารย์และนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ประกอบด้วยคณาจารย์ จำนวน 15 คน และนักศึกษาจำนวน 216 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2558) รวมทั้งสิ้น 231 คน โดยคณาจารย์ใช้เกณฑ์ร้อยละ 25 ส่วนนักศึกษาใช้เกณฑ์ร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Samplings)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง .60 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มีลักษณะเป็น

แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง .60 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 และแบบสอบถามฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open End Form) สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยนครพนม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง .60 - 1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์และนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ เก็บรวบรวมข้อมูลเพียงครั้งเดียว ได้เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 231 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทุกฉบับซึ่งมีสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้ 1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลการใช้โปรแกรมออนไลน์ในการเรียนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่และร้อยละ 2) ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเทียบเกณฑ์การแปลความหมายที่กำหนด (บุญชม ศรีสะอาด, 2558) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย และค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด 3) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ใช้การประเมินการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified}) ตามแนวคิดของ สุวิมล ว่องวาณิช (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) และ 4) ปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ปรากฏผลการวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ด้านที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนจัดการเรียนการสอนออนไลน์	3.92	.27	มาก	4.55	.19	มากที่สุด
2	ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	3.94	.31	มาก	4.60	.17	มากที่สุด
3	ด้านการส่งงานและทำแบบฝึกหัดออนไลน์	3.86	.23	มาก	4.44	.21	มาก
4	ด้านการวัดผล ประเมินผลออนไลน์	3.82	.25	มาก	4.46	.16	มาก
รวม		3.88	.14	มาก	4.51	.08	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า คณาจารย์และนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนความคิดเห็นต่อสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ระดับมากที่สุดจำนวน 2 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การเตรียมความพร้อมก่อนจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ส่วนด้านที่ 3 ด้านการส่งงานและทำแบบฝึกหัดออนไลน์ และ (4) ด้านที่ 4 การวัดผล ประเมินผลออนไลน์ อยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ปรากฏผลการวิจัยดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

รายการ	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนจัดการเรียนการสอนออนไลน์	3.92	4.55	.161	3
ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	3.94	4.60	.168	1
ด้านการส่งงานและทำแบบฝึกหัดออนไลน์	3.86	4.44	.150	4

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน (ต่อ)

รายการ	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
ด้านการวัดผล ประเมินผลออนไลน์	3.82	4.46	.167	2
รวม	3.88	4.51	.162	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมมีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง เท่ากับ .162 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงมากที่สุดไปด้านที่มีค่าน้อยที่สุด ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ลำดับที่ 2 ด้านการวัดผล ประเมินผลออนไลน์ ลำดับที่ 3 ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และลำดับที่ 4 ด้านการส่งงานและทำแบบฝึกหัดออนไลน์

3. ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ปรากฏผลการวิจัยดังนี้ 1) ปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมก่อนจัดการเรียนการสอนออนไลน์ คือ พื้นฐานความรู้ด้านการเรียนการสอนออนไลน์ ความพร้อมระบบอินเทอร์เน็ต และความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอนออนไลน์ แนวทางพัฒนาควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดซื้ออินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์และนักศึกษา ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แก่คณาจารย์และนักศึกษา ควรสนับสนุนอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแก่อาจารย์และนักศึกษา 2) ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ คือ ความเร็วของอินเทอร์เน็ต ปัญหาการสืบค้นข้อมูลออนไลน์รายบุคคล แนวทางพัฒนา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนออนไลน์แก่คณาจารย์และนักศึกษา ควรจัดการเรียนการสอนควรเข้าห้องเรียนออนไลน์ตรงเวลา ใช้เวลาในการเรียนแบบกระชับ 3) ปัญหาด้านการส่งงานและทำแบบฝึกหัดออนไลน์ ปัญหาการสืบค้นข้อมูลออนไลน์รายบุคคล ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลเพื่อจัดทำแบบฝึกหัดของนักศึกษารายบุคคล ระยะเวลาในการทำแบบฝึกหัด ไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน ไม่มีที่ปรึกษาระหว่างทำแบบฝึกหัด แนวทางพัฒนาควรมีการตอบข้อซักถามทั้งภาพรวมในห้องและรายบุคคล 4) ปัญหาด้านการวัดและผลประเมินผลออนไลน์ คือ ระยะเวลาทำข้อสอบออนไลน์น้อยเกินไป ไม่ทราบผลการสอบทันที ความคลาดเคลื่อนของการวัดผลประเมินผลมีมากกว่า

แบบห้องเรียน แนวทางพัฒนา ควรใช้รูปแบบการวัดผลที่หลากหลายและให้เวลาที่เหมาะสมในการทำแบบทดสอบ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยนครพนม ปรากฏผลการวิจัยที่สามารถอภิปรายได้ว่า

1.1 สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณาจารย์หลายท่านได้นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติอยู่แล้วในรูปแบบผสมผสาน ดังนั้นเมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์เต็มรูปแบบ จึงทำให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ดีในระดับหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ บุญภักดี ที่พบว่านักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย มีความพร้อมสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่ ระดับความพร้อมมากเกินร้อยละ 50 การจัดการเรียนการสอนที่สามารถดำเนินการได้มากที่สุดในระดับอุดมศึกษา คือการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ด้วยความพร้อมทั้งด้านบุคลากรคือคณาจารย์และนักศึกษาที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในระดับหนึ่งแล้ว รวมทั้งการมีวัสดุอุปกรณ์และระบบอินเทอร์เน็ตห้องเรียนสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่ สามารถส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษา และสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้จริง (พงษ์ศักดิ์ บุญภักดี, 2563) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่ได้เสนอแนะการพัฒนาการศึกษาจากวิกฤติโควิด-19 ว่า ควรมีการจัดโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สัญญาณอินเทอร์เน็ตหรือคลื่นความถี่ให้ทั่วถึง ผลิตรูให้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ทางไกลและการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล พัฒนาหลักสูตรวิธีการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่น เหมาะสมกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Valizadeh, M. & Soltanpour, F. ที่วิจัยเรื่อง ทักษะคิดของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาที่มีต่อคำแนะนำออนไลน์ในกรณีฉุกเฉินในช่วงการระบาดของ COVID-19: บริบทของธุรกิจผลการวิจัยพบว่าการเปลี่ยนไปใช้การเรียนการสอนออนไลน์อย่างเร่งด่วนของมหาวิทยาลัยในธุรกิจไม่เป็นที่น่าพอใจนัก ผู้เรียนชอบการเรียนรู้แบบตัวต่อตัวมากกว่าในรูปแบบออนไลน์ ส่วนข้อเสียได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกทางเทคโนโลยีไม่เพียงพอ การขาด

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและเพื่อน การขาดความสนใจและสมาธิของผู้เรียน ความน่าเบื่อหน่ายในบทเรียนออนไลน์ การมีส่วนร่วมของนักเรียนในชั้นเรียนไม่เพียงพอ การประเมินและขั้นตอนการประเมินที่ยังไม่ครอบคลุมดีพอ (Valizadeh, M. & Soltanpour, F., 2021)

1.2 ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีคุณภาพ เป็นความต้องการทั้งของคณาจารย์และนักศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่หยุดชะงัก สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เสมือนห้องเรียนปกติจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ozfidan, B. et al. ที่พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนออนไลน์ในช่วงการระบาดของ และพร้อมให้ความร่วมมือในการเรียนแบบออนไลน์ การตรวจผลงานและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษายังมีการดำเนินงานค่อนข้างน้อย (Ozfidan, B. et al., 2021) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทัศน์ ผักเจริญผล และคณะ ที่พบว่า ครูบางส่วนไม่พร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และมีนักเรียนจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบการเรียนการสอนออนไลน์ได้ พร้อมเรียกร้องความช่วยเหลือจากโรงเรียน และรัฐบาลในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อย่างเร่งด่วน รวมถึงการจัดหาอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและอุปกรณ์สื่อสารสำหรับนักเรียนทุกคน (วิทัศน์ ผักเจริญผล และคณะ, 2563)

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม จากผลการวิจัยที่พบเรียงลำดับจากด้านที่มีค่ามากที่สุดไปด้านที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านการวัดผล ประเมินผลออนไลน์ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และด้านการส่งงานและทำแบบฝึกหัดออนไลน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทัศน์ ผักเจริญผล และคณะ ที่พบว่า ครูบางส่วนไม่พร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (วิทัศน์ ผักเจริญผล และคณะ, 2563) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Duc-Long, L., et al. ที่ได้วิจัยพบว่า การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีผลกระทบต่อการพัฒนาการเรียนรู้ออนไลน์ในระดับอุดมศึกษาของเวียดนาม มีการต่อต้านและเกิดความไม่พอใจกับการเรียนรู้ออนไลน์ (Duc-Long, L. et al., 2021)

3. จากผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม สามารถอภิปรายได้ 2 ประเด็น ดังนี้

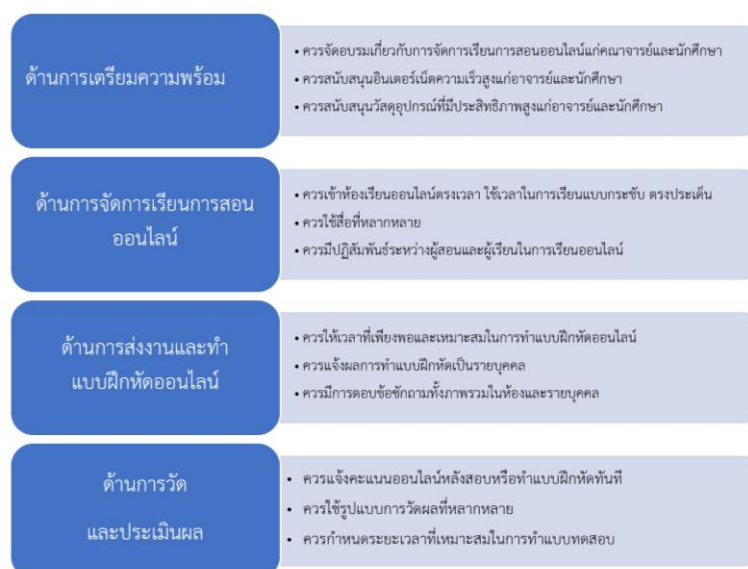
3.1 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม (1) ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ คือ พื้นฐานความรู้ด้านการเรียนการสอนออนไลน์ ความ

พร้อมระบบอินเทอร์เน็ตและความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอนออนไลน์ (2) ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ คือ ความเร็วของอินเทอร์เน็ต ปัญหาการสืบค้นข้อมูลออนไลน์รายบุคคล (3) ด้านการส่งงานและทำแบบฝึกหัดออนไลน์ ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลเพื่อจัดทำแบบฝึกหัดของนักศึกษารายบุคคล ระยะเวลาในการทำแบบฝึกหัดไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน และ (4) ด้านการวัดและผลประเมินผลออนไลน์ คือ ระยะเวลาทำข้อสอบออนไลน์น้อยเกินไป ไม่ทราบผลการสอบทันที ความคลาดเคลื่อนของการวัดผลประเมินผลมีมากกว่าแบบห้องเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลทิพย์ ศรีหาเศษ และคณะ ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเรียลไทม์ในระดับบัณฑิตศึกษามีปัญหาและอุปสรรคสำคัญคือความเร็วและความเร็วของอินเทอร์เน็ตที่ใช้ของผู้เรียนและผู้สอนซึ่งส่งผลต่อความต่อเนื่องของการบรรยายและการรับ-ส่งข้อมูลระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การมีคลิปหรือสื่อประกอบการสอนให้ผู้เรียนได้ศึกษาล่วงหน้าก่อนเวลาเรียนทำให้เข้าไปเตรียมพร้อมได้ก่อนเวลาเรียนจริง และการมีคลิปบันทึกการสอนออนไลน์ให้ดูย้อนหลังทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เพื่อทบทวนได้ (กมลทิพย์ ศรีหาเศษ และคณะ, 2563) และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐกาญจน์ เฮงไพจิตร ที่ได้วิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนออนไลน์ เช่น ไม่มีอุปกรณ์ที่เข้าถึงรูปแบบการเรียนออนไลน์ได้ และปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เรียนที่อาจมีสมาธิในการเรียนออนไลน์น้อยกว่าการเรียนในห้องเรียน ผู้เรียนไม่สามารถควบคุมตนเองให้อยู่กับการเรียนออนไลน์ได้ตลอดเวลาจึงอาจขาดการตั้งใจเรียนหรือหลุดการตั้งใจในการเรียนไปได้ (ณัฐกาญจน์ เฮงไพจิตร, 2564) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันท์ สิริพิทักษ์เกียรติ และคณะ ที่พบว่าการสอบออนไลน์ยังเป็นข้อกังวลแก่อาจารย์ในเรื่องของการทุจริต และนักศึกษาเองมีความกังวลเรื่องของการคะแนนที่จะลดลง อีกทั้งยังพบปัญหาความเหลื่อมล้ำในด้านความพร้อมของอุปกรณ์ของนักศึกษา เช่น นักศึกษาบางคนมีเพียงมือถือเป็นอุปกรณ์สำหรับเรียนและสอบและเรื่องของระบบปฏิบัติการสอบที่ยังไม่เสถียร หลุดบ่อยหรือช้า (อนันท์ สิริพิทักษ์เกียรติ และคณะ, 2564) ขณะที่ Duc-Long, L., et al. ได้วิจัยพบว่า การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีผลกระทบเชิงบวกกล่าวคือการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในเว็บบนของอาจารย์และนักศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างยิ่ง ซึ่งถือเป็นข้อกำหนดเบื้องต้นสำหรับการพัฒนาการศึกษาออนไลน์และนวัตกรรมของเทคโนโลยีดิจิทัลในการศึกษา (Duc-Long, L. et al., 2021)

3.2 สำหรับแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม (1) ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แก่คณาจารย์และนักศึกษาให้สามารถใช้งานได้จริงก่อนนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ควรสนับสนุนอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแก่อาจารย์และนักศึกษา ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงแก่อาจารย์และนักศึกษาเพื่อการเรียนการสอนออนไลน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตา พรหมวงศ์ และคณะ ที่เสนอแนวทางพัฒนาการจัดการเรียน

การสอนออนไลน์ว่า ควรมีการประชุมอบรมครูโดยเชิงวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้สื่อออนไลน์มาให้ความรู้ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ให้เพียงพอกับความต้องการของครู ผู้เรียนควรเตรียมความพร้อมในส่วนของผู้ประกอบการสื่อสาร ระบบอินเทอร์เน็ต มีการให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์แก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง (วิจิตา พรหมวงศ์ และคณะ, 2564) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yudiawan, A., et al. ที่วิจัยเรื่อง ปัจจัยการเรียนรู้ออนไลน์ที่ประสบความสำเร็จในยุคโควิด-19: การศึกษาอุดมศึกษาอิสลามในป้าตะวันตก อินโดนีเซีย ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างพื้นฐานและคุณภาพของระบบออนไลน์มีผลต่อความสำเร็จของการเรียนรู้ออนไลน์ในยุคโควิด-19 ของการศึกษามหาวิทยาลัยอิสลามมากที่สุด (2) ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ควรเข้าห้องเรียนออนไลน์ตรงเวลา ใช้เวลาในการเรียนแบบกระชับ ใช้สื่อที่หลากหลาย ปรับเปลี่ยนบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนให้มีปฏิสัมพันธ์มากยิ่งขึ้น (3) ด้านการส่งงานและทำแบบฝึกหัดออนไลน์ ควรใช้เวลาที่เพียงพอและเหมาะสมในการทำแบบฝึกหัดออนไลน์ ควรแจ้งผลการทำแบบฝึกหัดเป็นรายบุคคล ควรมีการตอบข้อซักถามทั้งภาพรวมในห้องและรายบุคคล (Yudiawan, A. et al., 2021) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Munir, F., et al. ที่วิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ออนไลน์และความกลัวของนักเรียนต่อ COVID-19: การศึกษาในมาเลเซียและปากีสถาน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจและการให้แรงจูงใจทางจิตวิทยาสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ออนไลน์ได้ (4) ด้านการวัดผล ประเมินผลออนไลน์ ควรแจ้งผลการวัดผลประเมินผลรายบุคคลแก่ผู้เรียน ควรแจ้งคะแนนออนไลน์หลังสอบหรือทำแบบฝึกหัดทันที ควรใช้รูปแบบการวัดผลที่หลากหลายและใช้เวลาที่เหมาะสมในการทำแบบทดสอบ (Munir, F. et al., 2021) นอกจากนี้ อนันท์ สิริพิทักษ์เกียรติ และคณะ ยังพบว่าการวัดผลประเมินผลออนไลน์ ต้องกำหนดคุณลักษณะและตัวชี้วัดของผลลัพธ์การเรียนรู้ให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่ายและสามารถวัดได้ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดตามและแสดงความก้าวหน้าของการเรียนรู้เมื่อเทียบกับผลลัพธ์ดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้สอนและผู้เรียนต่อการติดตามความก้าวหน้าในระดับบุคคลได้ (อนันท์ สิริพิทักษ์เกียรติ และคณะ, 2564) ส่วนปราวีณา สุวรรณรัฐโชติ ได้เสนอแนะแนวทางระหว่างการสอนออนไลน์ว่าควรดำเนิน การตรวจสอบผู้เรียนในระหว่างที่มีการจัดสอบออนไลน์อาจพิจารณาเลือกใช้รูปแบบกล้องตัวเดียวในการจับภาพผู้เรียนขณะทำข้อสอบ หรือตรวจสอบหน้าตาของผู้เข้าสอบ แอร์สกรีนให้ผู้สอนเห็นหน้าจอคอมพิวเตอร์ผ่าน Video Conferencing Tool (ปราวีณา สุวรรณรัฐโชติ, 2564)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ 1) สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 3) ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ปัญหาด้านความพร้อมก่อนจัดการเรียนการสอน แนวทางพัฒนาควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดซื้ออินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์และนักศึกษา ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ แนวทางพัฒนาควรจัดอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนออนไลน์แก่คณาจารย์และนักศึกษา ปัญหาด้านการส่งงานและทำแบบฝึกหัดออนไลน์ แนวทางพัฒนาควรมีการตอบข้อซักถามทั้งภาพรวมในห้องและรายบุคคล ปัญหาด้านการวัดผลประเมินผลออนไลน์ แนวทางพัฒนาควรใช้รูปแบบการวัดผลที่หลากหลายและให้เวลาที่เหมาะสมในการทำแบบทดสอบ ส่วนข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ทุกสาขาวิชา จัดการเรียนการสอนออนไลน์ จัดอบรมพัฒนาความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแก่นักศึกษาและอาจารย์ภายในคณะให้สามารถ

จัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ 2) ควรเตรียมความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์และระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไว้บริการแก่นักศึกษาและอาจารย์ภายในคณะให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย รวดเร็วและเพียงพอมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลทิพย์ ศรีหาเศษ และคณะ. (2563). การจัดการสอนและวิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ในการจัดการสอนออนไลน์ระดับบัณฑิตศึกษา. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร, 11(2), 40-51.
- ณัฐกาญจน์ เฮงไพจิตร. (2564). ความพร้อมในการเรียนออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยามในช่วงโควิด-19. ใน สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป. มหาวิทยาลัยสยาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2558). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปราวินยา สุวรรณรัฐโชติ. (2564). การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์และมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงศ์ทัศ วนิชนันท์. (2563). การศึกษาพื้นฐานในยุค โควิด-19: จะเปิด-ปิดโรงเรียนอย่างไร? เรียกใช้เมื่อ 28 พฤษภาคม 2563 จาก <https://tdri.or.th/2020/05/basic-education-in-covid-19-crisis-reopening-school-after-lockdown/>
- พงษ์ศักดิ์ บุญภักดี. (2563). การประเมินการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์บนฐานวิถีชีวิตใหม่สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษา. วารสารสถาบันการอาชีวศึกษามาตรฐาน, 4(8), 39-54.
- วิทัศน์ ฝักเจริญผล และคณะ. (2563). ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ระบาดไวรัส COVID-19. วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์, 4(1), 44-61.
- วิธิตา พรหมวงศ์ และคณะ. (2564). สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1. วารสารรัชกาลย์, 15(40), 202-231.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). รายงานผลการศึกษาผลกระทบของโควิด-19 ระลอกใหม่ต่อการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- _____. (2565). การศึกษาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในสถานการณ์โควิด-19: สภาพการณ์ บทเรียน และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการ
เรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวรัจ รัตนคำฟู. (2563). วิฤติโควิด-19 รัฐต้องเร่งลดช่องว่างดิจิทัลเพื่อความเท่าเทียมกันใน
ห้องเรียนออนไลน์. เรียกใช้เมื่อ 15 เมษายน 2563 จาก [https://tdri.or.th/2020/04/
digital-divide-online-education-inequalities/](https://tdri.or.th/2020/04/digital-divide-online-education-inequalities/)
- อนันท์ สิริพิทักษ์เกียรติ และคณะ. (2564). โครงการวิจัยถอดบทเรียนการเรียนการสอนใน
รูปแบบออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัส COVID-19 ของ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Duc-Long, L. et al. (2021). The impact of the COVID-19 pandemic on online
learning in higher education: A Vietnamese case. *European Journal of
Educational Research*, 10(4), 1683-1695.
- Munir, F. et al. (2021). Online Learning and Students' Fear of COVID-19: Study in
Malaysia and Pakista. *international Review of Research in Open and
Distributed Learning*, 22(4), 1-21.
- Ozfidan, B. et al. (2021). Student perspectives of online teaching and
learning during the COVID-19 pandemic. *Online Learning*, 25(4), 461-485.
- Valizadeh, M. & Soltanpour, F. (2021). Higher Education Learners' Attitudes
Towards Emergency Online Instruction during COVID-19 Pandemic: The
Context of Turkey. *Advanced Education*, 8(19), 123-132.
- Yudiawan, A. et al. (2021). Successful online learning factors in COVID-19 era:
Study of Islamic higher education in West Papua, Indonesia. *International
Journal of Evaluation and Research in Education*, 10(1), 193-201.